

Nr 338.

Av herr **Andersson** i Hedensbyn **m. fl.**, *angående utredning om sådana anordningar vid vattenkraftsanläggningar och andra byggnader i vatten, att fiskens gång icke onödigt hindras.*

Förarbetena till gällande vattenlag innehålla ett uttalande av vattenrätts- och dikningslagskommittéerna om att mångenstädes hinder för vandringsfiskens fria gång finge anses vållas av dammbyggnader ävensom att vattenverksanläggningar jämväl i övrigt ofta utgjorde en fara för fisket. Det vore därför av vikt, förklarades det, att vid utarbetandet av ny vattenrättslagstiftning försök gjordes att utfinna sådana bestämmelser, att fiskenäringens intressen bleve behörigen tillgodosedda, utan att dock därigenom vattenkraftens rationella tillgodogörande förhindrades.

I syfte att tillgodose detta önskemål utbyttes de äldre bestämmelserna att vattenverk skulle vara så inrättat att fri upp- och nedgång för fisken kunde beredas, när sådant vore av nöden, mot ett stadgande av innehåll bl. a. att den som vill bygga i vatten, där fisken har sin gång, som regel skall vara pliktig att utan ersättning vidtaga och för framtiden underhålla nödiga anordningar för fiskens framkomst. Samtidigt föreskrives ock att vid behandling av mål rörande tilltänkt vattenbyggnad yttrande skall inhämtas från vederbörlig myndighet om vad som bör iakttagas till skydd för fisket.

Det är otvivelaktigt, att fiskets intressen blivit bättre tillgodosedda vid vattenbyggnader, som utförts efter tillkomsten av vattenlagen. Någon gång torde dock brister i fråga om effektiviteten vidlåda även sådana laxtrappor, ålyngelledare och andra anordningar för fiskens vandring, som utförts enligt föreskrifter i samband med byggnadstillstånd enligt nya lagen. Men det är framför allt vid de äldre anläggningarna, som förhållandena i förevarande avseende äro otillfredsställande. Särskilt i orter, där sådana anläggningar finnas, gör befolkningen sålunda gällande exempelvis, att förekomsten av lax, där den tidigare funnits såväl ovan som nedom ett vattenfall, efter fallets utbyggande påträffas endast nedom fallet, oaktat laxtrappa finnes. Särskilt är detta förhållande beroende på att ändamålsenliga anordningar för fiskens gång saknas. Genom vattendragens avstängande berövas fisken i stor utsträckning sina lekplatser. För fiskbeståndets vidmakthållande är detta uppenbarligen ett betydande men. Visserligen tillföras vattendragen för att motverka dessa olägenheter årligen betydande mängder fiskyngel som utkläckts på artificiell väg, men trots detta torde finnas anledning antaga att fiskbeståndet skulle kunna avsevärt förbättras, om möjligheterna för fiskens vandring bleve gynnsammare.

Ett övervägande av åtgärder för att underlätta vandringsfiskens fria gång synes alltså påkallat. Vad kostnaderna för dessa åtgärder beträffar, torde det förhålla sig så att i den mån vederbörande ägare till de anläggningar, som hindra fiskens framkomst, vidtagit vad som i förevarande avseende ålagts eller med stöd av villkoren för byggnadstillståndet kan åläggas honom lagen icke medgiver, att man fordrar något ytterligare av ägaren. I vissa fall torde emellertid vattenregleringsavgifter kunna tagas i anspråk för ändamålet. I andra fall torde saken böra ordnas på statens bekostnad.

I första hand torde fordras en utredning, som klarlägger, om de befintliga anordningarna för fiskens genomsläppande äro tillfredsställande samt om bättre sådana, vars nytta väntas motsvara kostnaderna, kunna erhållas. Visar det sig därvid, att åtgärder böra vidtagas för att underlätta fiskens framkomst, har man att överväga vad som är att göra för att främja dessa åtgärder.

Under hänvisning till ovanstående anhålles,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om utredning, huruvida mot kostnaden svarande förbättringar i fiskbeståndet kunna vinnas genom sådana anordningar vid vattenkraftsanläggningar och andra byggnader i vatten, att fiskens gång icke onödigt hindras, samt om framläggande för riksdagen av de förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 20 januari 1944.

Lars E. Andersson,
Hedensbyn.

C. O. Carlsson
i Bakeröd.

G. Hedlund,
Rådom.

Arvid Jonsson
i Skedsbygd.

Per Persson,
Norrby.

Osc. Werner.
